

Ung uføretrygd

I dag mottar vel 16.000 personer under 30 år uføretrygd fra NAV, og vi ser en dobling i antall varig uføretrygdene siden 2006.

Mange har dramatisert denne veksten de siste årene, men NAV-rapporten «Vekst i uføretrygding blant unge» ønsker å nyansere bildet. For utviklingen skyldes et samspill mellom flere faktorer: Demografiske endringer medfører at det er flere unge i befolkningen. Endringer i regelverket medfører at man raskere får avklart hvorvidt man har rett til uføretrygd, og dermed er yngre når trygden innvilges. I tillegg peker man på at flere unge overlever prematur fødsel, og dette ser ut til å gi økt forekomst av alvorlige psykiske lidelser, uansett forekomst av funksjonshemming. Man ser også at flere lever lenger med alvorlige psykiske lidelser.

«Psykisk utviklingshemming, medfødte misdannelser og kromosomavvik er de viktigste medisinske årsakene til at uføretrygd innvilges før fylte 20 år» kan vi lese i rapporten, og autisme og Asperger syndrom er de to hyppigst forekommende lidelsene.

Arbeidsminister Anniken Hauglie sier til VG 27. juni at de vil jobbe for å bedre legge til rette for at utsatte grupper kan delta i arbeidslivet. For selv om unge utgjør en liten andel av uføretrygdene, forteller også tall fra NAV at over 90 prosent av de med Asperger syndrom står utenfor arbeidslivet. «Den lave yrkesdeltakelsen er et nederlag, både for individet selv og for samfunnet», skriver Merete Mostue i Sunnmørsposten 5. juli. Hun er daglig leder i Spesialistbedriften som arbeider for å skape arbeidsplasser for mennesker med Asperger syndrom.

Nylig har også Norges blindeforbund pekt på at hver tredje unge synshemmede har uføretrygd. Nær halvparten av de synshemmede har høyere utdanning, et tall som er høyere enn i befolkningen ellers. Og nesten alle ønsker seg inn i jobb. Blindeforbundet uttrykker bekymring for at unge synshemmede får uføretrygd istedenfor i stedet for bistand for å komme ut i arbeid.

Kilde: «Vekst i uføretrygding blant unge», Arbeid og velferd (2/2018). «Svært mange unge synshemmede gis uføretrygd» fra blindeforbundet.no